

3. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ 35ΩΡΟΥ ΣΕ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ (Case-study)

Ως ενδεικτική περίπτωση ελήφθη η Εμπορική Τράπεζα και ειδικότερα τα οικονομικά της δεδομένα (έσοδα, έξοδα, ολικά και καθαρά αποτελέσματα εκμετάλλευσης, σύμφωνα με τον ισολογισμό της, 1995) καθώς και τα δεδομένα απασχόλησης του ίδιου έτους. Υπολογίσθηκαν εναλλακτικά σενάρια εξέλιξης της παραγωγικότητας στην υλοποίηση του 35ωρου (χωρίς μείωση αποδοχών), προκειμένου να υπάρξουν συγκριτικά στοιχεία, σε σχέση με την υπάρχουσα σήμερα κατάσταση, για τις επιπτώσεις στην απασχόληση, στις δαπάνες προσωπικού, στα συνολικά έξοδα και στα καθαρά αποτελέσματα της χρήσης για κάθε σενάριο.

Τα λοιπά οικονομικά δεδομένα (έσοδα, συνολικό προϊόν, κόστος χρήματος) της Τράπεζας πριν και μετά την εφαρμογή της ΜΧΕ θεωρούνται σταθερά.

Τα βασικά συμπεράσματα για κάθε σενάριο εφαρμογής του 35ωρου χωρίς μείωση αποδοχών παρουσιάζονται στον Πίνακα 1:

ΜΕΓΕΘΟΣ	χωρίς ΜΧΕ	ΜΧΕ, σεν. Α'	ΜΧΕ, σεν. Β'	ΜΧΕ, σεν. Γ'	ΜΧΕ, σεν. Δ'	ΜΧΕ, σεν. Ε'	ΜΧΕ, σεν. ΣΤ'
Μείωση εβδομ. χρόνου εργασίας	0%	8,7%	8,7%	8,7%	8,7%	8,7%	8,7%
Αύξηση ωριαίου κόστους εργασίας	0	9,5%	9,5%	9,5%	9,5%	9,5%	9,5%
Ελαστικότητα παρ/κότητας προς ΜΧΕ	0	0	0,15	0,23	0,34	0,52	0,57
Αύξηση παρ/κότητας	0	0	1,3%	2%	3%	4,5%	5%
Αύξηση δαπανών προσωπικού	0	9,5%	8,2%	7,5%	6,5%	5%	4,5%
Αύξηση αριθμού απασχολου-μένων	0	8,7%	7,4%	6,7%	5,7%	4,2%	3,7%
Δαπάνες προσωπικού (% συνολ. κόστους)	20,5%	22%	21,8%	21,7%	21,5%	21,3%	21,2%
Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων (προ φορολ.)	14,74%	11,23%	11,71%	11,97%	12,34%	12,89%	13,08%

Τα δεδομένα της πρώτης στήλης ("χωρίς ΜΧΕ") απεικονίζουν τη **σημερινή κατάσταση της τράπεζας**, δηλαδή **πριν** την εφαρμογή της ΜΧΕ.

Το **σενάριο Α'** εξετάζει την (καθαρά θεωρητική) περίπτωση όπου η ΜΧΕ δεν οδηγεί σε καμία αύξηση της παραγωγικότητας. Σ' αυτή την περίπτωση μεγιστοποιείται το θετικό αποτέλεσμα στην απασχόληση (+8,7%, όση και η

μείωση του εβδομαδιαίου χρόνου εργασίας), αλλά και το αρνητικό αποτέλεσμα στην αποδοτικότητα της Τράπεζας (μείωση κατά 3,53 ποσοστ. μονάδες), εφόσον όλα τα άλλα μεγέθη (στοιχεία εσόδων, κόστος χρήματος, παραγωγή, μερίδιο αγοράς) παραμείνουν σταθερά.

Η υπόθεση για μη απώλεια μεριδίου της εγχώριας, τουλάχιστον, αγοράς από την εφαρμογή του 35ωρου στηρίζεται στο ότι όλες οι τράπεζες του κλάδου θα κληθούν να υιοθετήσουν το 35ωρο.

Εννοείται ότι δεν περιλαμβάνονται εδώ τυχόν άσχετες με τη ΜΧΕ εξελίξεις στην παραγωγή και την απασχόληση (εξελίξεις που συνδέονται με τη γενική ανάπτυξη της αγοράς του κλάδου, με συγχωνεύσεις-εξαγορές-αναδιαρθρώσεις κλπ).

Τα **σενάρια Β', Γ', Δ'** υιοθετούν ιδιαίτερα μετριοπαθείς, για την πραγματικότητα των Τραπεζών, υποθέσεις προσαρμογής στη μείωση του χρόνου εργασίας. Σύμφωνα με αυτά, οι επιπτώσεις της ΜΧΕ στην απασχόληση κυμαίνονται από +7,4% έως +5,7% και στην αποδοτικότητα από -3,03 έως -2,4 ποσοστ. μονάδες.

Τα σενάρια αυτά θα ήταν βάσιμα μόνο σε περίπτωση μιας πρόσκαιρης αδυναμίας προσαρμογής-αναδιοργάνωσης της Τράπεζας μετά τη ΜΧΕ, ανυπαρξίας αποθεμάτων παραγωγικότητας σ' αυτήν, πλήρους έλλειψης εκσυγχρονιστικών διαδικασιών σε εξέλιξη κλπ.

Κατά τη γνώμη μου τα **σενάρια Ε'-ΣΤ'** είναι πιο ρεαλιστικά, με δεδομένη την εκσυγχρονιστική διαδικασία, την επιταχυνόμενη εφαρμογή νέων τεχνολογιών, το είδος της παραγωγής και τα σημαντικά αποθέματα παραγωγικότητας που κατά κανόνα χαρακτηρίζουν μια Τράπεζα κρατικού ενδιαφέροντος όπως η ΕΤΕ.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, οι επιπτώσεις της ΜΧΕ στην απασχόληση κυμαίνονται από +4,2% μέχρι +3,7%, ενώ στην αποδοτικότητα αναμένονται μειώσεις (εφόσον δεν μεταβληθούν άλλα μεγέθη εσόδων/εξόδων) από -1,85 έως -1,66 ποσοστ. μονάδων.

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι κάθε Τράπεζα είναι σε θέση να απορροφήσει σταδιακά ή ακόμα και να εξαλείψει, έχοντας στη διάθεσή της επαρκή χρονικό ορίζοντα (3-5 χρόνια), ακόμα και αυτές τις επιπτώσεις, ενθαρρύνοντας τους παράγοντες της παραγωγικότητας, εντατικοποιώντας και αναδιοργανώνοντας την εργασία, έτσι ώστε τελικά να έχουμε πολύ χαμηλότερη θετική επίπτωση στην απασχόληση (και αντίστοιχα αρνητική στην αποδοτικότητα) από τις θεωρητικά αναμενόμενες.

Μια ανάλογη κατάσταση απεικονίσαμε στα προηγούμενα (παρ. 1.3, 2.1.) όταν υποθέσαμε ότι η ελαστικότητα της παραγωγικότητας ως προς τη ΜΧΕ είναι 0,7, με αύξηση παραγωγικότητας 6,1% και απασχόλησης στον κλάδο μόλις 2,6% .